

РЕШЕНИЕ

№ 6411

гр. София, 24.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 82 състав,
в публично заседание на 27.01.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вената Кабурова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **8925** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е във връзка с изпратено по компетентност от АС-Враца адм.дело № 536/2024 г., съдържащо жалба от Е. Г. Б. от [населено място] чрез адв. Т. против отказ за издаване на удостоверение за наследници на М. Т. Н., обективиран в писмо изх. № 9100-22/4//06.08.2024 г., издаден от „за“ кмета на [община].

В жалбата се поддържа, че оспореният отказ е незаконосъобразен, тъй като е постановен в нарушение на материалноправните разпоредби и административнопроизводствените правила. Посочва се, че административният орган е бил длъжен да събере служебно доказателства по силата на чл. 35, ал. 1 от АПК в съществуващите регистри относно съпруга на М. Н.. Обръща се внимание на обстоятелството, че [община] веднъж вече е издавала удостоверение за наследници на М. Н. с № 680/13.05.1998 г.

Ответникът - кметът на [община], редовно призован, не изпраща представител. В писмено становище по делото счита жалбата за неоснователна. Посочва, че след извършване на обстойна и пълна проверка в регистъра на населението, както и в регистрите на актовете за гражданско състояние, не са се установили достатъчно доказателства, които да позволят категоричното идентифициране на самоличността на съпруга на М. Н.. Поради това и предвид обстоятелството, че освен братята и сестрите ѝ, неин наследник се явява и съпругът ѝ, то възниква обективна невъзможност да се издаде удостоверение за наследници, тъй като последното следва да обхваща всички лица с право на наследяване. Претендира

юрисконсулско възнаграждение.

След като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Със заявление вх. № 9100-22 от 05.01.2024 г. жалбоподателят е поискал от кмета на [община] да му издаде удостоверение за наследници на М. Т. Н., родена на 26.01.1869 г., починала на 27.11.1946 г., съгласно приложен към заявлението акт за смърт № 349/1946 г., съставен в [община]. Със заявлението били представени и други документи, обосноваващи правния интерес на Е. Г. Б. да поиска издаване на удостоверение за наследници на М. Т. Н.. Видно от тези документи, Е. Б. е вписан като наследник на Д. А. Ц. (починал през 1996 г.) - син на М. Н..

С писмо с изх. № 9100-22/1/17.01.2024 г. на кмета на [община] жалбоподателят е уведомен, че удостоверение за наследници на М. Т. Н. не може да бъде издадено, тъй като видно от акт за смърт № 349/1946 г., същата е била омъжена за лице с неустановена самоличност. Поради невъзможността да се установи самоличността на съпруга ѝ, който се явявал неин наследник заедно с братята и сестрите ѝ, липсвали сведенията, необходими за съставянето на официален свидетелстващ документ, съдържащ данните по чл.25 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР). Този отказ бил оспорен по съдебен ред, като с решение № 12064/16.07.2024 г. по адм.дело № 1685/2024 г. на АССГ бил отменен поради допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Преписката била върната на административния орган за ново произнасяне, като били дадени указания за извършаване на проверка във всички регистри по ЗГР с оглед изясняване на случая.

С оспорения в настоящото производство отказ, обективиран в писмо изх. № 9100-22/4//06.08.2024 г., издаден от „за“ кмета на [община], било посочено, че след извършване на обстойна и пълна проверка в регистъра на населението, както и в регистрите на актовете за гражданско състояние, не са установени достатъчно факти и доказателства, които да позволят категоричното идентифициране на самоличността на съпруга на М. Н., поради което е и невъзможно да се издаде удостоверение за наследници, в което да фигурират всички лица с право на наследяване.

При тези данни съдът намира от правна страна следното:

Оспореното писмо представлява индивидуален административен акт, доколкото с него е постановен отказ за извършване на административна услуга – издаване на удостоверение за наследници. По своята правна същност удостоверението за наследници представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл.21, ал.3 от АПК, а издаването му – административна услуга по смисъла на §1, т.2 от ДР на Закона за администрацията.

Съгласно §8 от ПЗР на АПК, уредените в кодекса производства за издаване на индивидуални административни актове и тяхното обжалване по административен и съдебен ред се прилагат и при извършването на административни услуги, както и при обжалването на отказите за извършването им, освен ако в специален закон е предвидено друго.

В случая специален закон се явява ЗГР, съгласно чл. 24, ал. 2 от който редът за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението, в частност за издаване на удостоверение за наследници, е регламентиран в Наредбата на МРРБ, а именно Наредба № РД-02-20-6/24.04.2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението (Наредбата).

Жалбата е допустима, като подадена от надлежна страна в законоустановения срок срещу подлежащ на оспорване административен акт.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Оспореният отказ е издаден от компетентен орган, който съгласно чл. 24 от ЗГР и чл. 2, ал. 1 във вр. с ал. 5 от Наредбата е кметът на общината, района или на кметството или определени от тях длъжностни лица от общинската администрация по последен постоянен адрес на починалото лице. В случая обжалваният отказ е постановен от зам.кмета на [община] (въз основа на заповед за заместване № 1174/16.07.2024 г.), където е бил последният постоянен адрес на М. Н..

Спазена е установената писмена форма, като актът съдържа изискуемите от разпоредбата на чл. 59, ал. 2 от АПК реквизити. Като мотиви за отказа е посочено, че в регистрите на населението и в актовете за гражданско състояние не са налице данни, от които може да се направи извод за самоличността на съпруга на М. Н., който се явява и неин наследник. Издаването на исканото удостоверение за наследници е отказано поради липса на данни за един от наследниците на М. Н..

Съдът намира, че така изложеното фактическо основание не може да доведе еднозначно до отказ да бъде издадено удостоверение за наследници. Освен това в конкретния случай са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, поради следните съображения:

Съгласно чл. 1, ал. 3 от ЗГР гражданската регистрация включва съвкупност от данни за едно лице, които го отличават от другите лица в обществото и в семейството му, в качеството на носител на субективни права като име, гражданство, семейно положение, родство, постоянен адрес и др., като за физическите лица в Република България се основава на данните в актовете за тяхното гражданско състояние и на данните в други актове, посочени в закон /чл. 2, ал. 1 ЗГР/. При това получаването на информация за едно физическо лице, включително и за неговите наследници, се извършва въз основа на Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението (ЕСГРАОН), представляваща национална система за гражданска регистрация на физическите лица в Република България и източник на лични данни за тях /чл. 100 ЗГР/.

По смисъла на чл. 9 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г. за удостоверяване на наследниците по закон на починало лице се издава „Удостоверение за наследници по образец“, което, както бе посочено по-горе, се осъществява от длъжностното лице по гражданското състояние в общината или района. Производството по издаването на удостоверения за наследници стартира по заявление на наследниците на лицата, за които се отнася, както и на трети лица, когато са им необходими за изпълнение на техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно от лицата по чл. 5, ал. 1 Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г.

Съгласно чл. 10, ал. 1 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г., удостоверение за наследници се издава само за лица, които към датата на смъртта си са подлежали на вписване в регистъра на населението и за които има съставен акт за смърт. Безспорно в случая се установи, че по отношение на М. Н. тези обстоятелства са били налице, тъй като за същата има съставен акт за смърт № 349/1946 г. от длъжностно лице в [община], отразен в „Регистър за умиранията“. Съгласно чл. 11, ал. 2 от Наредбата, за определяне на наследниците по закон длъжностното лице прави пълна проверка в регистъра на населението, а когато е необходимо - и в регистрите на актовете за

гражданско състояние. В случая съдът намира, че по отношение на неустановения съпруг на М. Н. административният орган не е извършил дължимата пълна проверка, тъй като не е предприел всички действия за изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за случая, като не е извършил необходимите справки за установяването им, с което не са спазени изискванията на чл. 35 и чл. 36 АПК. Вярно е, че в акта за смърт № 349/1946 г. на М. Н. е записано, че същата е омъжена за мъж с „неизвестно име и презиме“. От друга страна, обаче, от издаденото по-рано удостоверение за наследници на М. Н. № 680/13.05.1998 г. е видно, че същата е имала три деца – Е. К. В., Е. А. И. и Д. А. Ц.. Органът е бил длъжен да извърши проверка в ЛРК и актовете за раждане на посочените лица, в които следва да са записани данните за техните бащи, като тази информация би дала определена насока при установяването самоличността на съпруга на М. Н.. Такива проверки няма данни и не се твърди да са извършвани преди издаване на процесния отказ.

С оглед гореизложеното, настоящият състав намира, че постановеният отказ е издаден при съществено нарушение изискванията на чл. 35 от АПК, който предписва индивидуалният административен акт да бъде издаден след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, ако такива са дадени, съответно направени. Административният орган е подходил формално и е издал своя акт както в противоречие с материалния закон, така и при допуснати съществени процесуални нарушения. С оглед на това отказът следва да бъде отменен и преписката следва да бъде върната на административния орган за ново произнасяне след изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за спора и при анализ на приложимите материални норми. При новото произнасяне следва да бъде извършена преценка за данните по чл. 11, ал. 2 от Наредба № РД-02-20-6 от 24.04.2012 г., като бъдат направени справки в ЛРК и актовете за раждане на децата на М. Н., след което административният орган следва да направи опит да идентифицира нейния съпруг чрез данните, намиращи се в тези документи. В случай, че съпругът на М. Н. не може да бъде установен въпреки положените усилия и не е вписан в регистъра на населението, исканото удостоверение за наследници следва да бъде издадено без същия да бъде вписан като наследник в него.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, съдът,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ отказ за издаване на удостоверение за наследници на М. Т. Н., обективиран в писмо изх. № 9100-22/4//06.08.2024 г., издаден от „за“ кмета на [община].

ИЗПРАЩА преписката на кмета на [община] за ново произнасяне по заявление с вх. № 9100-22 от 05.01.2024 г. при съобразяване на дадените в мотивите на настоящото решение указания по прилагане на закона.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд.

СЪДИЯ: